

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: اریک تسوسه
برگردان: تارنگاشت عدالت
فرستنده: عثمان حیدری
۱۸ جون ۲۰۲۴

پایان دالر نفتی

قرارداد ۵۰ ساله دالر نفتی امریکا و عربستان سعودی بتازگی به پایان رسید. واژه «دالر نفتی» به نقش دالر امریکا به عنوان ارز مرجع معاملات نفت خام در بازار جهانی اشاره دارد. ریشه این توافق به دهه ۱۹۷۰ بازمی‌گردد، که مدت کوتاهی پس از فاصله گرفتن ایالات متحده از سنتدرد طلا، به دنبال توافقی بین ایالات متحده و عربستان سعودی به امضاء رسید که پیامدهای گسترده‌ای برای اقتصاد جهانی به همراه داشت. در تاریخ مالی جهان، تنها تعداد کمی از قراردادهای به اندازه پیمان دالر نفتی برای اقتصاد ایالات متحده منفعت داشته است.

نعمتی برای اوراق بهادار امریکا

قرارداد پترودالر که پس از بحران نفتی ۱۹۷۳ منعقد شد، عربستان را ملزم می‌کرد که صادرات نفت خود را منحصراً به دالر امریکا بفروشد و مازاد درآمد نفتی خود را در اوراق قرضه دولتی ایالات متحده سرمایه‌گذاری کند. در مقابل، ایالات متحده متعهد شد از کشور پادشاهی حمایت و حفاظت نظامی کند. این توافق برای هردو کشور منفعت داشت: ایالات متحده به یک منبع پایدار نفتی و به بازاری برای بدهی خود دست یافت، در حالی که عربستان سعودی امنیت اقتصادی و عمومی خود را تضمین می‌کرد.

دالر به عنوان ارز ذخیره

این واقعیت که نفت تنها به دالر امریکا فروخته شود، دارای اهمیتی فراتر از مقوله‌های نفت و امور مالی بود. با این الزام که نفت باید به دالر امریکا (DXY) فروخته شود، این توافق جایگاه دالر را به عنوان ارز ذخیره جهانی تقویت کرد، که به نوبه خود تأثیر عمیقی بر اقتصاد ایالات متحده گذاشت. تقاضای جهانی دالر برای خرید نفت به قوی ماندن ارز کمک کرده و واردات را برای مصرف کنندگان امریکائی نسبتاً ارزان نمود. علاوه بر این، هجوم سرمایه خارجی به اوراق قرضه خزانه داری ایالات متحده منجر به نرخ بهره پائین و بازار خرید اوراق قرضه بشدت رواج یافت. دیوید رایت، نویسنده پرفروش و مدیر سرمایه گذاری، در کتاب خود «آتش بازی وضعیت روحی» (دسامبر ۲۰۲۳) که بتازگی منتشر شده استدلال می کند که قدرت دالر یک عامل کلیدی در ستندهای بالای زندگی در ایالات متحده است. رایت توضیح می‌دهد که دلیل این که مردم در ایالات متحده از ستندهای بالایی که از آن برخوردارند، لذت می‌برند، قوی بودن دالر است. رایت سپس توضیح می دهد که این قدرت تا حدی ناشی از اعتماد به اقتصاد ما «و این واقعیت است که بدون دالر امریکا نمی توان انرژی خریداری کرد.»

اختلال بالقوه نظم مالی جهانی

با این حال، سلطه دالره‌های نفتی می تواند با بزرگترین مشکل خود مواجه شود. قرارداد امریکا و عربستان سعودی در ۹ جون ۲۰۲۴ به پایان رسید. این خروج تدریجی عواقب گسترده ای در بر خواهد داشت، زیرا می تواند نظم مالی جهانی را مختل کند.

تغییر دینامیک قدرت در بازار نفت یک عامل حیاتی در این روند است. ظهور منابع انرژی جایگزین مانند انرژی های تجدیدپذیر و گاز طبیعی، وابستگی جهان به نفت را کاهش داده است. علاوه بر این، ظهور کشورهای جدید تولیدکننده نفت مانند برزیل و کانادا، سلطه سنتی خاورمیانه را به نبرد فرا خوانده است.

آینده دالر امریکا

انقضای دالر نفتی می تواند دالر امریکا و در نتیجه بازارهای مالی امریکا را تضعیف کند. اگر قیمت نفت به ارزی غیر از دالر اعلام شود، این امر می تواند منجر به کاهش تقاضای جهانی برای دالر گردد، که به نوبه خود می تواند تورم بالاتر، نرخ بهره بالاتر و بازار اوراق قرضه ضعیف تر در ایالات متحده را به دنبال داشته باشد.

نکته کلیدی - تغییر قابل توجهی در دینامیک قدرت جهانی

انقضای قرارداد دالر نفتی نشان دهنده تغییر قابل توجهی در پویایی قدرت جهانی است. این امر نفوذ فزاینده کشورهای نوظهور و چشم انداز در حال تغییر بازار انرژی را آشکار می سازد. هرچند که تأثیر کامل این تغییر هنوز مشهود نیست، ولی سرمایه گذاران حداقل باید آگاه باشند که نظم مالی جهانی در سطح کلان در حال ورود به عصر جدیدی است و سلطه دالر امریکا دیگر تضمینی ندارد.

به نظر نویسنده این امر احتمالاً مهمترین خبر در دهه های اخیر است که نه تنها می تواند دالر را به خطر بیفکند، بلکه می تواند به معنای پایان امپراتوری ایالات متحده باشد. از این پس، اوراسیا، بزرگترین قاره جهان و مرکز جدید اقتصادی جهانی خواهد بود (که اروپا، به استثنای روسیه، هنگامی که اوپاما، رئیس جمهور نومحافظه کار ایالات متحده، اوکراین را در یک کودتای خونین در سال ۲۰۱۴ به چنگ خود درآورد احمقانه آن را رها کرد و به ایالات متحده

چسبید. آغاز جنگ اوکراین با هدف کشاندن روسیه به دامی بود تا سلاح های هسته ئی امریکا را در فاصله ۳۰۰ مایلی کرملین مستقر سازد، که روسیه نهایتاً در ۲۴ فبروری ۲۰۲۲ از آن جلوگیری کرد) اورآسیا جهان را در اتحاد جدید ضد امپریالیستی بین چین و روسیه، در رأس ائتلاف ضد امپریالیستی حتی بزرگتری یعنی BRIC رهبری خواهد کرد. اکنون باید سازمان ملل به گونه ای تغییر شکل پیدا کند که همه امپراتوری ها را مطابق با خواست تقریباً همه خلقهای جهان طرد نماید.

برگرفته از: لینکه سائتوینگ

منتشر شده در تاریخ: ۱۴ جون ۲۰۲۴